

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Évi előfizetés	18
Háromhavi előfizetés	5
Havonta előfizetés	20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Gróf Andrássy proklamációja.

Irta: ifj. Ábrányi Kornél.

május 8.

Az a nyílt levél, melyben gróf Andrássy Gyula megköszöni választóinak az iránta kifejezett bizalmát, nemcsak az államférfiúi bölcsességnek és nemcsak a politikai igazságoknak tükrö, hanem úgy hangjában, mint formájában valóságos proklamáció.

Proklamáció, mely nemcsak a losonci választókhöz, hanem egész Magyarország közvéleményéhez van intézve: felriasztva közönyükből mindazokat, akik vagy nem látják, vagy átgondolni nem képesek azokat a veszélyeket, melyeket a parlamenti kisebbség forradalmi obstrukciója hord magában. Kockára téve nemcsak az alkotmány legfontosabb biztosítékait, hanem mindazokat a nagy vívmányokat is, melyek az 1848-iki korszak tanulságait leszűrtek és mint megdönthetetlen alapját a nemzet fejlődésének és az egységes magyar állam kiépítésének — az utókorra gazdag örökségül hagytak.

Egy olyan riadó ez, mely a

villanyütés erejével hat. Benne van a forradalmi proklamációknak egész heve és egész energiája azzal a különbséggel, hogy minden egyes szó hidegen van mérlegre téve benne. Gondolatmenete nem fejtegetés, hanem egymásra halmozott ítélet és kinyilatkoztatás. Fényét és világosságát az államférfiúi judiciumtól, tüzeit a hazáját forrón szerető, nemzete sorsáért remegve aggódó hazafiúnak szívéből kapja.

Az egész ország meg fogja hallani ezt a hatalmas riadót. Nemcsak azért, mert önmagában véve is ellenállhatatlanul hat az észre és a szívre; hanem azért is, mert annak a providenciális férfiúnak fiától ered az, aki 1867-ben szent István koronáját a jelenlegi uralkodó fejére tette s a ki a király esküjének tanuja volt.

Minden elfogulatlan magyar ember igazat fog adni gróf Andrássy Gyulának abban, hogy soha a külső ellenség annyi kárt nem tehetett bennünk, mint mi tettünk önmagunkban és hogy soha a rossz akarat és galád szándék nem árthatott annyit, mint a félrevezetett hazafiság. Iga-

zat fog adni Andrássynak abban, hogy az obstrukció lehetetlenné teszi a parlamentarizmust, a tehetetlenség pedig, mely ezzel együtt jár, végképpen lejáratja.

Van-e ehhez joga a lázadó kisebbségnek? — kérdi Andrássy és napnál világosabban bebizonyítja — hogy sem tárgyi, sem személyi oka és joga nincs.

A négy év előtti obstrukció önvédelmi volt: a jelenlegi pedig támadó. Támadó anélkül, hogy a provokáció meg lett volna adva rá.

A kormány törvényes eszközökkel dolgozik. Az ellenzék sem tagadja ezt. A többség a szabad választások kifolyása. Az ellenzék is elismeri ezt. A mai obstrukció tehát nem erőszak elleni önvédelem, hanem támadás, mely jogtalan és törvénytelen.

És mert semmiféle jogos alapja nincs a kisebbség támadó forradalmának, tehát rá akarja fogni a saját lázadására, hogy a harc, melyet megkezdett, szerzett jogok védelmévégette folyik. S állítja, hogy a közös hadseregben a magyar szolgálati

Barátságból.

Irta: Fáy Nándor.

Veérné: beszédesszemű, kellemes asszony, olyan, akiről már ezerszer megírták, hogy „Razac-korn“. Kiváló erénye, hogy nem öltözködik izléstelenül és, hogy telivér fővárosi asszony léte, ötletesen le tudja mosolyogni a kis vidéki várost, ahova a férje ügyvéd néhány évvel ezelőtt telepedett le.

Bató, bírósági jegyző. Külsője, megjelenése nem több a fővárosi körutjának a tucat alakjainál. Am a vidéki városokban mégsem marad hatás nélkül a rangjánja, Nem tombol benne a szellemesség, de az alatt a néhány év alatt, amíg fővárosi bíróságban dolgozott, ragadt rá egy kis máz a zsurokról. Boldog, hogy eleven pesti asszonyra akadt és még boldogabb, hogy Veérné nem néz úgy keresztül rajta mint a többi, udvarolni akaró ficsuron.

Malayné, az alügyésznek a felesége. Elég kedves és elég esetlen kis teremtes. Az élete éppen csupa gyönyör, mert a férje azon a címen hogy sok a hivatalos dolga, örökkön idegen feleségek körül lebzsel. Az asszonykát — vajátságos — az a lemondó, gyerekesen fájdalmas tekintet teszi bájosná. Rövid néhány hónap alatt összebarátkoztak Veérnével, amin a városka úgy befelé, mosolyog, hogy: a mindig szikrázó nap mellől soha sem marad el a pisllakoló kis csillagocská

I.

Veérné! Tudja, hogy csalódtam magában?

Bató: Természetes: kellemetesen?

Veérné: Ezért az önhittségért megérdemelné, hogy nemmel feleljek.

Bató: Minthogy pedig a nagyságos asszony elvből ellensége az igazság eltagadásának, tehát igennel felel.

Veérné: Ugy van! Maga valósággal tanulmány volt előttem...

Bató: És pedig?

Veérné: És pedig figyeltem, miképp változik át a nagyvárosi ur parlamenti gavallérá néhány hónap alatt.

Bató: Boesánat már egy éve...

Veérné: No, jó, hát egy éve...

Bató: Azt akarom mondani, hogy már egy éve vagyok engedelmes szolgája és ma tudtam el eddig érni a legnagyobb „eredményt“ hogy „kellemesen csalódtam“ bennem, hogy nem veszek magamra fekete ruha mellé vadászkalapot és sárga cipőt, hogy nem hordok zöld alapu piros és pöttyös nyakkendőt, szóval, hogy nem lett belőlem „parlamenti gavallér.“

Veérné: És ez az elismerés önnek semmi?

Bató: Abban a nagy hullámban, amit várok, ez az elismerés egy parányi kis cseppecske.

Veérné: Ez szép, novellába való mondat volt.

Bató: Igazán nincs oka a gunyolódásra...

Veérné: Ön ezt az én második elismerésem sem értékeli érdeme szerint...

Bató: Most én mondhatnám, hogy ez a szó: „értékelt“, szép és novellisztikus... Am az eredmény mégis az hogy én éppen ott vagyok most, ahol egy esztendővel ezelőtt voltam.

Veérné: Misziktus beszéd...

Bató: Nem az! Ön erőszakkal annak látja, tudja, hogy nincs más gondolat, mint ön, tudja, hogy az én életem csak ön körül folyik, tudja, hogy...

Veérné: Tudom, tudom, tudom, könyv nélkül tudom; ha nem csalódom száznegyvenhetedszer hallok ezt...

Bató: Szivtelen...

Veérné: Sőt!... Végre is komolyan beszélek magával. Nem azért, mert megérdemli, hanem azért, mert ma jó kedvem van.

Bató: Remélhetek?..

Veérné: Nem!

Bató: És ez az ön jó kedve?

Veérné: Ez! Ertsük meg egymást. Azaz: én értem önt... Nem valami csodálatraméltó dolog, hogy maga a fő-

nyelvet követelni, az 1867. XII. törvényből folyik.

Ebben pedig az obstrukció nemcsak téved, hanem téveszt is. Mert a kérdés felett a történelmi és közjogi akták le vannak zárva. S ha a magyar nemzetnek meg is van az az elévülhetetlen joga, hogy ezt az aspirációt soha fel ne adja: ámde nem szabad azt oly időben és oly alakban követelni, mintha abban, hogy az eddig nem történt meg, s hogy még ma sincs megvalósítva, vétkes mulasztás, vagy a törvénynek kijátszása lappangana.

Andrássy nyílt levelének ez a része oly fényes, és oly igaz, hogy arany betűkkel márványba kellene vésní minden szavát.

De nem kevésbé hatalmas és igaz, a nyílt levél konkluziója, mely abban csuesosodik ki, hogy egyfelől az obstrukció jogtalan és hamis jelszó alatt indult, más felől a többség hiába vonulna vissza az obstrukció elől, mert az a jövőben mindenkori feljúl, ha most győzne.

Megjövendőli Andrássy, hogy az obstrukció ma győzne, akkor a jövőben sohasem lehetne többé törvényes alapon ellenzékpolitikát csinálni — obstrukció nélkül. Mert a jövőben minden olyan ellenzék meggyanusitanának és megrágalmaznának, a mely nem obstrukciónak. — Melyik ellenzék fog e lejtőn megállhatni — kérdi Andrássy — ha a nemzet el nem ítélte, midőn reá lépett?

városi élete után rettegett előre ettől az idevaló tompaságtól. Ertem ezt és meg is bocsájtom. Azt még könnyebben fel lehet fogni, hogy jól esett önnek itt olyan valakit találni, akivel pesti emberekről, színházakról, szóval: mindenről beszélgethet, ami pesti. Nos: itt voltam én!.. De azt már nem értem, miért lovagolta be magát abba, hogy szerelmes belém? Okvetlenül kellett az?.. Azaz persze, hogy kellett! Mert önnél, önöknél ez olyanféle életszükséglet, mint a jó szivar. Hát miért épp én?..

Bató: Higyje el...
Veérné: Elhiszek és nem hiszek semmit... Nézze mondok valamit. Ha magának mindenképp szükséges valaki, akinek udvarol, nézze... nézze... itt van Malayné... Mennyivel több lehet ott a reménye... En csak élek valahogy a férjemmel, ő sehogyan. Még jól is esnek a kicsikének... Mit goadol?

Bató: Malayné?
Veérné: Az
Bató: Soha!

II.
Egy hónappal később
Veérné: Napok óta alig látlak.
Malayné: Édesem a háztartás...
Veérné: Ugyan, mesebeszéd. Hát ezelőtt...
Malayné: (felsóhajt) Ó, ezelőtt...
Veérné... Tisztára érthetetlen vagy.
Malayné: Magam sem értem magamat.

A nemzetnek tehát *itélnie kell!* Határozottan és gyorsan! Mert már annyi idő elveszett az obstrukció miatt, hogy a habozásra és a tétovázásra nincs többé idő.

Proklamációját gróf Andrássy Gyula eként végzi:

A küzdelmet tehát nem kerülhetjük ki. Ha a nemzet úgy gondolkozik mint Önök, akkor győzni fogunk. Ha nem, — akkor bukni fogunk.

Egyet azonban semmi körülmények közt nem fogunk tenni, Hogy míg a felelősség minket ér, azt eszünk, a mit mások tartanak jónak, mi pedig veszedelmesnek!

Ime így beszél nemesak az igazi államférfi, hanem egy valódi férfi is.

A nemzettől függ, hogy elhárítsa azt a veszedelmet, melyet Andrássy Gyula eléje tár — vagy pedig esztelenül és jóvátehetetlenül rohanjon bele.

Andrássy és Bánffy.

Saját tudósítónktól.

Budapest, május 9

Gróf Andrássy Gyulának választóihoz intézett levelét a *Pesti Hirlap* vezető cikke tegnap azzal kommentálta, hogy a mai helyzetért minden tekintetben gróf Andrássy Gyulát teszi felelőssé, mint aki 1897-ben megindította a harcot az összeférhetlenség ügyében, 1898-ban pedig az obstrukció győzelmét elősegítette. A *Pesti Hirlap* vezető cikke oda

Veérné: De hát mi történt? Vagy mi történik?

Malayné: Érzem, hogy nem tudok soká ellentálni...

Veérné: Minek?
Malayné: Azt kérdezd inkább kinek.

Veérné: Megijesztesz...
Malayné: Tehetetlen vagyok magammal.

Veérné: (hirtelen) Bató? ...
Malayné: Az... A férjem napról napra rosszabbul bánik velem...

Veérné: És ezért...
Malayné: Ő pedig oly résztvevő szivü.

Veérné: Szerencsétlen! Visszarántlak a bajból.

Malayné: Kevés már az erőm...
Veérné: De az Istenért, eddig csak nem tettél valami...

Malayné: Eddig még nem de...
Veérné: Megmutatom, hogy az én barátságom igaz. En mentlek ki...

III.

Veérné: No, maga jó kis madár. Hát ily pontosan kellett a tanácsomat megfogadnia?

Bató: Csak nem veszi komolyan.
Veérné: Ne álszenteskodjék... Nem restelli, egy olyan kis tehetetlen asszony!

Hát ennek a meghódításához is kell erő?
Bató: Hísz tudja, hogy csak ön...
Feleljen...

Veérné: Ne kérdezzen, hanem, — hanem, — várjon...

konkludál, hogy Széll Kálmán utódja csak gróf Andrássy Gyula lehet.

A cikknek érdekességet ad az a tény, hogy azt báró Bánffy Dezső írta. Ezt a képviselőház folyosóján már tegnap mindenki tudta s Andrássy Gyula is úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses cikk szerzője az ő tudomása szerint is báró Bánffy Dezső.

Andrássy Gyula kritikája az volt Bánffy cikkére, hogy igen furesának találja azt, hogy midőn Bánffy bukottnak tartja a Széll Kálmán rendszerét s Andrássyt teszi érte felelőssé: ugyanakkor Andrássyt jelöli meg Széll Kálmán természetes utódjául. És hozzá tette szarkasztikus mosolyával, hogy: Helyes logika szerint, ha Bánffynak igaza van a pre-nuszában, akkor a konkluzió csak az lehetne, hogy Bánffynak kellene visszajönnie. De miért nem konkludál ide Bánffy? Nyilván azért, mert Bánffy legjobban tudja, hogy ő nem jöhet. S az az ok, ami miatt Bánffy nem jöhet, oka annak, hogy Széll nem mehet.

Arra a kérdésre, hogy fog-e felelni Bánffy cikkére? azt felelte Andrássy: — Majd felelni fognak arra a tények. Ami alatt azt értette, hogy a mai helyzetnek feltétlenül a Széll kormány vezetése mellett kell magát kiforrnia. Ehhez idő kell, de más politika nincs: mint azt bevégni.

Nincs is semmi komoly jel arra, hogy az Andrássy progusdikonját megcáfolhatnák a bekövetkező események. Azok a kilépések, melyek eddig történtek a szabadelpártból, izolált jelenségek s egészen jelentéktelenek. Óvári Ferenc is, a ki legutóbb lépett ki, épp úgy elítéli az obstrukciót, mint azok, akik a pártban bent maradtak. S ezen kívül Óvári kilépése többet használt, mint ártott. Mert precedenst teremtett arra, hogy aki a szabadelpártból kilép, tegye le a mandátumát. Ez az egyedüli korrekt eljárás; minden egyéb sokféle kifogása alá esik.

g. b.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 6.

Apponyinak az elnöki székéből tett ama kijelentése, hogy politikai célzatot az elnökség nem szolgál és hogy az elnöki tekintély megsértve nincs, lecsilapította az ellenzék tegnapi indokolatlan szénvédélyeskedését. Feltűnést keltett ezután Hódossy Imrénének a kijelentése az exlex-állapotról, a melyért a kormányt felmentette.

És utána szinte természetes már — hogy Lengyel Zoltán következett az obstrukció főszárnysegéde beszélt, hosszan — nagyon hosszan egészen az ülés végéig.

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter még az ülés elején bejött a házba és a teremben meglátván Szemere Miklóst, odasielt és melegen üdvözölte a céllovész nagy kultiválóját. Szemere meg-

hatottan rázta meg a miniszter kezét és ezután alighanem tokai folyt az éjjel a szemere villában — csendes elszenderedett. Békességben aludt rövid ideig, azután meggondolta a dolgot és elment.

Fejérváry ezután az elnöki emelvényre ment fel és Apponyi gróffal fel-tűnően hosszú ideig értekezett.

A karzaton valóságos szépségverseny volt ma: Budapest hölgyei tavaszi pompában vonultak fel a karzatokra és a völgyben jobban ügyeltek a karzatokra, mint Lengyel Zoltán beszédére.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor, Láng Lajos, Cseh Ervin.

Elnök fél 11 kor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

A tegnapi incidens.

Apponyi Albert gróf elnök: A tegnapi napirendi vitára vonatkozólag egy kijelentést kell tennie. Még a tegnapelőtti ülésen néhány képviselő szóba hozta, hogy nem célszerű addig, amíg az indenniti tárgyalva nincs, más tárgyat tűzni napirendre és azért a mentelmi ügyek helyett az indenniti tárgyalását folytassák inkább. — A szülő egészen helyes felfogásnak tartotta a kérdést, de mert nem akarta, hogy esetleges eljárásának politikai célszerűségét tulajdonítsanak, azért nem akarta a mai napirendre vonatkozó javaslatot megtenni. Biztosítja a házat, hogy az elnökséget soha politikai célszerűség nem vezeti (Általános helyeslés.) De másrészt az elnök tekintélyt megbántani sem akarta senki, mert a napirend megváltoztatása iránti indítványt vele előzetesen közölték! (Élénk tetszés, helyeslés jobbról.)

Következett a napirend:

A miniszterelnöki jelentés.

Hódossy Imre személyes kérdésben kijelenti Raith Endrével szemben, hogy mindenben fenntartja a Bánffy obstrukció alatt kifejtett álláspontját az exlexről és a felhatalmazás nélküli kormányzatról. Törvényeinkben benne van, hogy adót felhatalmazás nélkül sem behajtani nem szabad, sem önkényt szedni nem szabad. Ez törvénybe ütközik. Ez ma is, mint régi alaptörvény fenn áll. Az 1848. III. t. cikk kimondja, hogy ha ezt egy kormány mégis megteszi, felelősségre vonandó.

Majdan független bíróság ítéli meg, vajjon indokolt volt-e az obstrukció, vagy pedig kénytelen volt-e a kormány az ügyeket tovább vinni. Kijelenti, nem képzel olyan bíróságot, a mely ennek a kormánynak a bűnösségét kimondaná. (Hosszas élénk helyeslés jobbról.)

Elnök kijelenti, hogy az interpellációkra fél kettőkor térnek rá.

Lengyel Zoltán azt vitatja előbb, hogy még ha a mentelmi ügyeket tüzték volna is ki napirendre, még akkor is a miniszterelnök jelentését tárgyalták volna előbb, mert az az irományokhoz tartozik. Az előbb megállapított napirendet egyébként megváltoztatni nem lett volna szabad!

Ballagi Géza; Micsoda furcsa beszéd ez? Hiszen máskor is megváltoztatta a ház a napirendet!

Gabányi Miklós: Hallgasson maga bajszérző! (Derűtség.)

Lengyel Zoltán ezután Hódossy előbi kijelentésével foglalkozik és következtetlenségnek tartja Hódossynak és a volt

nemzetipártnak álláspontját. Mert ha most is elítélik a törvényteleniséget, — akkor ki kellene lépniök a szabadelpártpártból, az ellen pedig tiltakozik, hogy Hódossy már előre felmentse a kormányt azon vád alól, a melyben egy független bíróság csak sokkal később bíraskodhatik. Apponyinak 98-ban tartott beszédével foglalkozik ezután és idézve abból az akkori bekövetkezett exlexállapotról való véleményét, szintén arra a konklúzióra jut, hogy Apponyi és volt pártja nem támogathatja a kormányt. — Összehasonlítja a miniszterelnöki jelentést a Tiszallexel és azt mondja, hogy a kettő egyforma jelentőségű, csak hogy az előbbit a pártban csinálták, míg az utóbbit a ház elé terjesztették. Törvénytelennek tartja az egész mai állapotot, ez valóságos —

Kubinyi Géza: Anarkia! (Élénk tetszés, helyeslés jobbról.)

Lengyel: — alkotmányértés. (Zaj jobbról.) Apponyi beszédeit idézi tovább, majd szünetet kér.

Szünet után.

Lengyel Zoltán folytatja beszédét.

Végül rövid házszabály vita után elhatározták, hogy holnap a miniszterelnöknek a kvótábizottság megválasztására vonatkozó határozati javaslatát tárgyalják, mire az ülés véget ért.

Fürdőink és az idegen forgalom.

Nekünk nincsenek világhírű múkincseink, a melyek az idegentarra készítenék, hogy eljőjön hozzánk gyönyörködni. Nincsen gyáriparunk, nincsen világkereskedelmünk, mely az idegenek hozzánk özönlését tenné szükségessé. Iskoláink nincsenek, a hol a külföldi többet tanulhat, mint odahaza.

A mi idegenforgalmunk emelésének csak egy biztos alapja van, az, amelyet a természet adott ennek az országnak: gyönyörű szép hegyeink, erdeink és tavaink. Magyarország természeti szépségeinek nincsen párja ezen a világon.

A kényelmes és gyors magyar álamvasutak elröpitenek mindenhol, a hol szép vidék van, a lakosság tisztességtudó és becsületes, az élet jó. Szóval megvan minden kvalifikációja ennek az országnak ahhoz, hogy az idegenek felkeressék azért, hogy gyönyörködjenek a természet szépségeiben és pihenjenek.

S a külföldiek még sem jönnek. — Idegenforgalmunk oly csekély, hogy szegyen bevallani. Mig Olasz, Német, Franciaország sőt Spanyolország lakosságának egy tekintélyes része él abból, a mit az idegenforgalom jövedelmez, addig nálunk elenyésző csekély összeggő zsugorodik az idegenforgalom haszná.

Hogy még nagyobb legyen a keresés, itt vannak a mi gyönyörű szép gyógyító és üdülő fürdőhelyeink. Nincs Európában az az ország, melynek anynyi gyógyerejű ásványvize lenne, mint Magyarországnak. A magyar gyógyfürdők csodákat művelnek évente a betegek százaival. Szakértők konstatálták már számtalanszor, hogy amire a karlsbadi, franzensbadi vagy marienbadi vizek képesek, arra a mi vizeink is alkalmasak és a Balatonfüred, Tátrafüred, Csorbató, Borszék, Herkules fürdő és a többi fürdőhely természeti szépség dolgában semmiben sem áll mögötte a külföld divatos fürdőhelyeinek. Nem mondjuk, hogy nincs forgalma a magyar fürdőhelyeknek, de az oly elenyésző csekély ahhoz képest, amilyenre jussuk van, hogy szinte nevetség.

Okát e pangásnak nem kell messze keresni a magyar közönségben. Ez a közönség mint mindenben, a nyári fürdőzés dolgában is feléje helyezi a külföldi hazáinak. A főváros és a vidék tehetősebb elemei egyaránt Svájceba, Tirolba, a Rivierán és tengerparti fürdőkben nyaralnak, fizetnek négyszer annyit, mint amit időhaza fizetnének, rázatják magukat napokon át a vonaton, csak azért, hogy elmondhassák, hogy divatos külföldi fürdőben töltötték a nyarat. Ha tehát mi sem pártoljuk a magunkét, mért pártolja azt a külföld? Az angol, a francia, a német száz és száz magyar nyaralóval találkozik a külföldi fürdőhelyeken s méltán hiheti, hogy a vagyonos magyarok azért nem nyaralnak odahaza, mert nincsen hol. S ha esetleg szemükbe akad valami magyar fürdőhelynek a reklámja, nem törődnek vele, mert ők külföldön azt látják, hogy a magyarok, a kik bizonyára ismerik a magyar fürdők viszonyait, nem nyaralnak hazájukban, hanem a pénzüket idegenek között költik el.

A magyar balneológiai kongresszusokon számtalan határozati javaslatot fogadtak el, mely e nagy baj orvoslására lenne hivatva. Akeiőt is indítottak, nem egyet, de minden törekvés kudarcot vall a magyar közönség külföldimádásán. A magyar fürdők propogandájával éppen úgy vagyunk, mint a magyar iparpártolással, akinek pénze van rá, külföldi iparcikket vásárol.

Idegen forgalmunk és fürdőink pangása tehát egyaránt a magyar közönség nem bánomságán és a tettekben nyilatkozó sovónizmus hiányán mulik. Tudunk mi nagy magyarok, lángoló sovónak lenni, midőn dikiőzni kell, de amikor tettekre van szükség, árva és elhagyott Magyarországon a magyar ügy.

Ha a közönség megemberelné magát és néhány éven át következetesen magyar fürdőket látogatna, ezzel nemcsak a fürdők ügyén lenditene, hanem megteremtene az idegenforgalmat is azáltal, hogy hire menne a külföldön a magyar fürdők forgalmának és szépségének.

EGYHAZ és ISKOLA.

Szerződés a zsolttárkiadásra. A debreceni ev. ref. egyház énekes könyveinek kiadási joga Debrecen városáé. Időnként szerződnie szokott a város, valamelyik könyvkereskedővel a zsolttárkiadásra. — Erre vonatkozó szerződése lejárván most újból szerződnie kell s e tárgyban e hónap 11-én hétfőn délután 3 órakor tartanak értekezletet a városházán.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Rendes tanácsülés.** A városi tanács tegnap délelőtt 10 órakor Kovács József elnöklete alatt ülést tartott, amelyen egyeseket érdeklő sürgős folyó ügyeket, felebbezéseket stb. intéztek el.

× **Megsürgetett szabályrendelet.** A piaci és vásárterek rendezéséről szóló szabályrendeletet még a múlt évben felküldte a város a miniszterhez, aki azonban a mulhatatlanul sürgős reformokat tartalmazó szabályrendeletet még mindig nem hagyta jóvá. Epen ezért a városi tanács legközelebbi üléséből megfogja sürgetni a szabályrendelet jóváhagyását.

× **Tavaszi szemle a Hortobágyon.** Debrecen város gazdasági intéző bizottsága Király Gyula tanácsos elnöklete

alatt most tartja a szokásos tavaszi szemlét és összeírást a Hortobágyon. Még kedden délután vonaton utaztak el a bizottság tagjai, a kik csak a pénteken délutáni vonattal érkeznek haza. Ez alkalommal ejtik meg a Hortobágyon a bikabírást is.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és tünnapon d. e 9—12-ig.

- Május 10, Az izraelita nőegylet tisztújító közgyűlése délután 3 órakor,
Május 11, Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor,
Május 11, Utolsó előadás a színházban,
Május 12—13, A nőegylet műkedvelő előadásai,
Május 13, Hajdúvármegye állandó választmányi ülése d. e, 9 órakor,
Május 15, A vármegye tavaszi közgyűlése
Május 18, Polgármesterek országos gyűlése,
Május 21—22, Országos ifjúsági tornaverseny.
Május 22, A város Rákóczi-ünnep,
Május 28, Keresk, és iparkamara közgyűlése.

Debreceni séták.

A j é g.

Más helyen híradás olvasható arról, hogy Drezdában tegnap a rekkenő hőségben 74 ember kapott napszurást. — Történt pedig ez május 7-én.

Nem vagyok se Falb, se szegedi Meteor, se leveli béka, de valószínű, hogy az idei nyár megint rendkívüli lesz. — Oriás, tikkasztó meleg nyári napok, száraz, esőtlen, szédítő forróság következhetik.

Mit csinálnak akkor vajjon a napi pótdót fizető debreceni lakosok, a kik ha ki akarnak jutni a lombos nagyerdőre fullasztó portengeren kénytelenek átál gázolni és a böles város részéről oly mostoha elbánásban részesülnek, hogy se pénzért, se könyörgésre, se életveszélyes fenyegetés árán nem képesek jéghez jutni?

Debrecen városa ugyanis adófizető polgáraitól úgy szeret gondoskodni, hogy mihelyt valamely téren ez vagy az avallalkozó valami okosat kezd, nyomban rázudul a város versenye,

Igy állunk — hogy nevetséges szóvirággal éljek — a forró nyári évszak legégetőbb kérdésével: a jéggel.

Volt magán-vállalkozó, a ki a közönség jégszükségletét ellátta természetes jó jéggel. A város menten kedvet kapott a versenyre s elkezdett jeget aszalni. A köztárgyhídon sok száz méter-mázsa műjeget gyártanak. Ez a műjég olyan, mint a csinált virág. Ez a műjég olyan, mint az összepréselt hó: levegőn, napon, de még a jégszekrényben is rohamosan elolvad.

De még nagyobb baj, hogy ez a drága patikaszer egyáltalán nem kapható. Különös kegy, fejedelmi kitüntetés számba

megy, ha valaki a város házi vállalkozójától vagy annak letéteményeseitől drága pénzen egy kis jeget kaphat. Aki minden reggelre rendel, ahhoz minden harmadik nap délutánján visznek és ha zugolódni merészel, a szemébe nevetnek. Maradjon ki a rendelők sorából: százan jelentkeznek a helyére. Hiszen Debrecenben a köztárgyhídon gyártott műjégből egy táblát nehezebb megszerezni, mint a vaskoronarend közepkeresztjét.

Kérdjük: helyesen, okosan van-e ez így?

A közönség, a közegészség, az emberi élet jogos védelme érdekében követeljük, hogy ez a jég-mizéria megszűnjék!

Ha a város műjégével akarják Debrecen jégbe hűteni, akkor tessék gondoskodni arról, hogy a vállalkozó pontosan, becsületesen ki is szolgálja a közönséget.

* **A főispánné nevenapja.** Puky Gyula főispán nejét, a ki most költözött Debrecenbe, tegnap Gizella napján számos előkelő család és közéleti szereplő üdvözölte. A főispánné kedves szeretetreméltósággal fogadta a névnapit köszöntőket, kiknek érzelmeiben megnyilatkozott a város uritársadalmának azon való öröme, hogy Puky Gyuláné állandó debreceni lakossá lett s az őszi évad beálltával bizonyára élénk részt fog venni a város minden nevezetesebb társadalmi mozgalmában.

* **Polgármesterek értekezlete.** Mint jeleztük, hazánk polgármesterei ebben az évben Debrecenben gyűlésznek. A nagygyűlésre nap-nap után érkeznek jelentkezések Kovács József polgármesterhez s eddigi kilátások szerint 20—30 polgármester fog ezen a napon találkozót adni egymásnak városunkban.

* **Beteg tanácsnok.** Megemlékeztünk már két népszerű tanácsosunk Körner Adolf és Oláh Károly betegségről s örömmel adtunk hírt arról, hogy Körner Adolf tanácsos állapota jobbra fordulván újból elfoglalta hivatalát. Sajnos azonban Körner Adolf betegsége visszatért s most súlyos betegen fekszik újra lakásán. — Oláh Károly még szintén nem épült fel betegségeiből, mely azonban enyhe lefolyásúnak ígérkezik.

* **A tornaversenyek sajtóügyi bizottsága** tegnap délután dr. Kardos Albert elnöke alatt ülést tartott, a melyen megtették az intézkedéseket, hogy minden a toráaversenyre vonatkozó hírek idejekorán közzétessenek a lapokba s azokról a közönség kellő időben szerezessen értesítést.

* **A jótékony nőegylet műkedvelő előadása.** Az e hónap 12-én és 13-án a színházban rendezendő nőegyleti műkedvelői előadás iránt olyan nagy az érdeklődés,

hogy az előkelő helyek nagyobb részben már mindkét estére elfogytak. Az előjegyzett jegyeket már ki lehet váltani s előjegyzéseket többé nem fogadnak el. A szereplők nap-nap után tartanak próbát az előadandó *Gyurkovics leányok* c. vígjátékból, mely igen érdekes előadásban fog színre kerülni.

* **Református hitre tért nagyközség.** Nikinc horvátországi nagyközség egész lakossága a róm. kath. hitről áttért a református vallásra. A több mint 6000 lelket számláló nagyközség áttérésének oka az volt, hogy a róm. kath. egyház nem részesítette a nikinci hívőket kellő anyagi és erkölcsi támogatásban. A 6000 új református azonban jelenleg templom nélkül és parochia nélkül áll, s éppen ezért a szlavon ev. ref. esperes és Heuedüs Ferenc ref. lelkész országos gyűlést indítottak a nikinci templom és parochia felépítéséhez szükséges költségek fedezésére. Nemrég Karcagon tartottak nagy istentiszteletet, hol több mint 1000 koronát gyűjtöttek össze a szent célra, legközelebb pedig, valószínűleg vasárnap Debrecenben fognak istentiszteletet tartani.

* **Cserebogár, sárga cserebogár.** A szép nótát kár volt erre a szövegre alkalmazni. A kinek lombos kertje, gyümölcsöse van, no meg új ültetvényű szőlője, ugy éneklie ezt a nótát, mint a jó magyar a Gotterhaltét. Ez a jövőmondó bogár most oly tömegben jelenik meg, hogy a gyengébb lombokon firt-szerűen csüng. Nem épen attól tartunk, hogy az ágak csupaszítása által károkat csinál, hanem attól, hogyha mindezek utódokról gondoskodnak, mi lesz akkor? Mikor ugyanis esténként zugva szárnyra kelnek, a gyepes helyre szállnak pihegni azaz, hogy tojásaikat lerakni. Mikor a tojásból kibúvik a kis pajor, a fű gyökerét rágja, a mint növekszik, ugy halad előre a cserejék gyökerének pusztításában sőt az új szőlő ültetvények 80—90 százalékát kiöli. Reggel olyan lombhán tapadnak a levél alján és szárán, — hogy lepedőbe vagy ponyvába le rázhatnók s ekkor leforrázással megölve, a szárnyasoknak adni vagy elégetni lehetne. Sőt e bogarak korhadó anyagok közt trágyának is hasznót hajtó lehetne. De akármit is tegyünk vele, csak irtsuk ezeket a kártékony bogarakat.

* **Az izr. nőegylet közgyűlése.** A debreceni izraelita betegsegélyző és ápoló nőegylet május hónap 10-én, vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést a zsidó elemi iskola tanácstermében. A közgyűlés tárgyai lesznek az évi jelentés és zárszámadások bemutatása, költségelőirányzat tisztujítás, illetve egy elnök, 2 alelnök, pénztáros, ellenőr, 3 számvizsgáló és végül 48 választmányi tag választása.

* **Temetések.** Tegnap délután temették el Szalay Béla városi állatorvost. A koszoruktól borított koporsót városi hajduk díszőrsége vette körül, s nagy gyászoló közönség kísérte ki a temetőbe. A gyászszertartást dr. Wolafka Nándor püspök végezte nagy segédlettel. —

Mihalovits J. gyógyszerésztára a „Kigyóhoz“ Debreczen, főter, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású — **MOLLITERGIN** — arc s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amig ártalma lanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arcot vagy kezét a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg **MOLLITERGIN** ára 1 kor.

Ugyancsak tegnap délután temették el Marsovszky Attila I. éves gazdaszt, ki önkézevel vetett véget életének. A szomorú véget ért fiatal ember temetésére megérkeztek szülei és testvérei, a gazdasági tanintézet tanári kara és ifjúsága pedig teljes számban vett részt az utolsó tisztességtételben.

* **Mit adjak?** A lány odahajtotta bájos, szőke fejét az édesapja vállára és doromboló kis fehér macska módjára cirogatta az öreg állát.

— Édes jó apuskám, te olyan jó vagy!

Ugy-e szeretsz?

Az apa tudja már, kivel van dolga. Főképpen, hogy mit jelent az ilyen cica dorombolás.

— Nagyon szeretlek kis fiam. Mit adjak?

Uj ruha kell?

— Nem, édes apám.

— Talán még egy kalapot vegyünk?

— Nem, apa.

— Számlád érkezett?

— Nem, apus.

— Tudom már, mit akarsz. Megakarod a barátinódet látogatni, ugye?

— Dehogy, drága, jó apám. Te vagy a legjobb apa a világon.

— Mond meg hát végre, hogy mit akarsz mit adjak?

A lány elrejtette égő arcát és úgy suttogta:

— Nekem semmit, de engem adj Károlynak.

* **A veres-kereszt bálja.** A magyar szent korona országainak veres-kereszt egylete választmánya által 1903. február hó 7-én tartott zártkörű bál elszámolása. Bevétel: személy és páholyjegyekből 700 kor. Felülfizetésekből 69 kor. Összesen 777 kor. — Kiadások 534 kor. és így a jövedelem kitett 243 kor. Felülfizettek: özv. Kaeskovics Ivánné 10 kor., dr. Kola Jánosné 10, özv. Varga Ferencné 4, gróf Zedvitz Alfréd ezredes 6, Puky Gyula főispán 6, dr. Varga Elemér 4, dr. Kérészy Zoltán 4, Gyémánt Sámuel 8, Kaszanyitzky Andor 10, Kronenfels százados 1 és Sesztina Jenő 6 koronát — A felülfizetőknek ezuttal is mély köszönetét nyilvánítja a városi választmány nevében **Fenyéri Zádor** Lajos egyleti pénztáros.

* **Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása Budapestre a Duna-ünnepély alkalmából.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az ő felsége a király legmagasabb védnöksége alatt f. évi május hó 13-án Budapesten tartandó Duna-ünnepély alkalmából a m. kir. államvasutak állomásairól (az üzemükben álló helyi érdekű vasutak kivételével) Budapestre — és pedig személyvonatokhoz — a szomszédos forgalom kizárásával — a távolsági forgalom valamennyi vonalszakaszában, gyorsvonatokon pedig csak a 7—16, vonalszakaszokban mintegy 30 százalékkal olcsóbb, mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki, ha ezen jegyekkel együtt és pedig az I. és II. osztályukhoz egy két koronás, a III. osztályu jegyekhez pedig egy db. egy koronás, a Duna-ünnepély megtekintésére jogosító belépőjegy is váltatik, vagy esetleg már előre váltott ily belépő vagy tribünjegy a jegyváltásnál felmutattatik. Ezen menettérti jegyek 5 napig érvényesek, mi mellett a jegy-

kiadás napja első napnak vétetik és legkorábban az ünnepélyt megelőző napon legkésőbb azonban azon vonatokhoz adatnak ki, melyek az ünnepély napján a nappali órákban érkeznek Budapestre; a visszautazás pedig az 5 napi érvényesség időtartamán belül bármikor, de legkorábban az ünnepély utáni éjjeli órákban történhetik. Utmegszakításnak sem menet-, sem jövetkor helye nincsen. — Hasonló mérsékelt áru menettérti jegyek a Kassa—Oderbergi vasut állomásairól is kiadatnak.

* **A borellenőrző bizottság,** melynek tagjai hivatva vannak arra, hogy megakadályozzák a hamis, vagy pancsolt bornak forgalombahozását, e hónap 10-én vasárnap délelőtt Nemess Kálmán elnöklété alatt a városháza tanástermében ülést tartanak, a melyen nyilvánosságra kerülnek majd a debreceni boreladás és fogyasztásra vonatkozó adatok. Anynyit előre is jelezhetünk, hogy a debreceni közönségben nem jó talajra talál a hamis boryártás s talán az ország egy vidékén sincs olyan kevés pancsolt bor, mint nálunk, a jó, könnyű, de tisztán kezelt karcos ok hazájában.

* **Kávéház a nagyerdőn.** Debrecen városának — sajnos — a nagyerdőt kivéve nincs más nyári üdülő és szórakozó hely azonban még sem örvend olyan látogatottságnak, amilyent kellemségénél fogva megérdemelne. A tanács ugyan minden évben újításokat tesz, hogy a nagyerdő látogatottságát fokozza és nemrég is mintegy 60000 korona költséget irányzott elő az erdő parkirozására. Második ujtás, amit a tanács létesített, hogy már ezen a nyáron a parkot világitatja, továbbá Németh András az általa kibérelt régi lövöldet kávéházzá alakítja át. Ez a kávéház e hó végén már meg is nyílik és a tanács elhatározta, hogy a régi lövelde előtti nagy területet mely a park legszebb és legforgalmasabb része közé tartozik, állandó gázvilágítással látja el. A tanácsnak ez az intézkedése mindenestre fokozza majd az erdő látogatottságát különösen az esteli órákban, a mely időben eddig épen a miatt, hogy sötét volt az erdőnek ez a szép helyén, alig fordult meg egy-két ember.

* **A végrehajtó.** A társaságban végrehajtóról folyik a szóbeszéd valami ügyből kifolyólag.

— Nagyon derék ember, — mondják,

— Az ám — szól az egyik.

— Azután jó ember is.

— Már hogy lehet ilyet mondani egy végrehajtóról — vág közbe méltatlankodva egy magyar.

— De bizony mondom. Csaknem olyan jó mint az Isten.

— Azután miért?

— Mert mindig ott jelen meg a hol a legnagyobb a szükség.

* **Gondnokság alá helyezés.** Érdekes gondnokság alá helyezést közöl a hivatalos közlöny: a nyiregyházi kir. törvényszék tékozlás miatt gondnokság alá helyezte Legenye Imre és neje Váló Róza nyir-bogdányi lakosokat. Ugyancsak furesán gazdálkodhatott a szabolesi házaspár, mert a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy a törvényszék tékozlás miatt rendelje el a gondnokságot.

A fényképezés valamint a festészet terén külföldön szerzett gyakorlatom által képesítve vagyok művészi munkát és különlegességet előállítani. Képnagyítások, platin-, akvarell-festmények. Egyuttal felhívom a t. közönség figyelmét dusan felszerelt raktáramra fényképezési cikkekben, mely minden irányban versenyképes. Amatőr vevőim ingyenes oktatásban részesülnek valamint díjmentesen használhatják kifogástalanul felszerelt laboratóriumomat. — A t. közönség pártfogását kérve, egyuttal biztosítom áraim méltányosságáról, valamint lelkiismeretes kiszolgálásról. Tisztelettel: **Balkányi fényképész.**

* **Az érmelléki vasúttársaság** e hó nap 26-án, kedden délelőtt fél 10 órakor a városháza kistanástermében ülést tart.

* **Ismeretlen öngyilkos.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy a Kardarc csárda állásának ajtaján felakasztva találtak egy középkorú cseléd, vagy napszamos kinézésű embert. Az öngyilkos kilétét mivel ezideig kideríteni nem lehetett, a rendőrség tehát lefényképezette eltemettette, s egybea körözvényt becsájtott ki a személyazonosság kiderítése végett. A körözvény szerint az ismeretlen öngyilkos 41-42 év körüli barna hajú, szőke bajuszu és szemöldökű napszamos-féle ember magassága 167 centiméter, tetteinek elkövetésekor fehér csikos kék ujjas, bőszáru gatyá, ing és foltos tetejű fekete, nemez kalap volt rajta. Aki bármiféle felvilágosítást tud adni az ismeretlen hullára vonatkozólag, jelentkezzen a rendőrség bűnügyi osztályánál.

x **A Dunai ünnepély** alkalmából mely 13-án lesz Budapesten. Van szerencsém a t. közönség, b figyelmét Palais Royal című üzletemre Budapesten. Koronaherceg utca 8 (Harris bazár) felhívni. Raktáram, mely a legdivatosabb francia és angol diszmu cikkeknek egyik legnagyobb telepe, rendkívüli dúsz választékot nyújt francia gyémánt utánzatu ékszerekben. Üzletem különleges diszmu-betok, óraláncok, melltűk, fülfüggők, ugyszintén bőr diszmuáruk. Most érkeztek meg Párisból a legújabb övek, övesatok és kénytáskák. Ez alkalommal vidéki vevőimnek 10 százalék áruengedélyben részesítem. Számos látogatást kérve, maradok kitűnő tisztelettel Orlai Sindorné „Palais Royal” Budapest IV. Koronaherceg utca 8 (Harris bazár)

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pizsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szeressék be Mautner Odön csász. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a „Sátatéri” vagy a „Margit-szigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mautner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéti részére.

x **A Polgári Takaréks és Segélyszövetkezetnél** 1903-ik évben az eddigi évtársulatok eredményeit mindenben felülmúló sikerrel kezdette meg a VII. évtársulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53100 törzsbetéte eddigi 13000 törzsbetéttel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902-ik év mérlege mely 40740 korona **tisztajövedelmet** tüntet fel. A szövetkezet fennállása óta kiadott kölcsönök az egymillió koronát (1,000,000). A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a **szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálog kölcsönöket is engedélyez.**

LEGUJABB.

Egyházkerületi közgyűlés. A dunamelléki ev. ref. egyházkerület tegnap folytatta **Darányi Ignác** főgondnok elnöklété alatt közgyűlését. — Hosszu vita folyt a zsinat elé terjesztendő törvénytervezet felett, különösen annak a **lelkész-**

BALKÁNYI fényképész.

Debreczen Piacz-utca 81.

méltányosságáról, valamint lelkiismeretes kiszolgálásról. Tisztelettel: **Balkányi fényképész.**

választásra vonatkozó részéről Kálmán Gyula előadó javasolja, hogy az egyházak osztályozásáról és a lelkészek minősítéséről szóló pontokat a közgyűlés mellőzze s az így törleendő szakaszok helyére vegye föl azt az új rendelkezést, hogy a rendes lelkészekre és mindazokra, kiket a törvény a rendes lelk. sorába vesz fel, a bármely gyülekezetbe való választhatást teljesen szabaddá teszi; a segédlelkészek és osztályába sorozott egyének pedig a lelkészi oklevél megnyerése után két év múlva bármely gyülekezetbe megválaszthatók, ha teljeskorúságukat elérték és a gyakorló éveket parókus lelkész mellett való gyakorló segédlelkészi vagy pedig egyházi közigazgatási minőségben töltötték el.

A duna-ünnepély már az egész főváros képét kezdi atalakítani. A két Dunaparton száz meg száz munkás rakja fel a sok kilométernyi hosszú zsinórokra, póznákra, csillagokra és koronákra a kivilágításhoz szükséges színes üveglámpákat. A lánchíd is a fehér lámpák ezreiből kap diszt, a mely az ünnepély estéjén tündéri szép fényvonalakká alakítja át a lánchíd hatalmas íveit. A Gellérthegyén is nagyban mutatkoznak a tűzijáték előkészületei. Hatalmas póznák és állványok emelkednek a kioszk és citadella közötti lejtőn. — Ezek szolgálnak majd az óriási tűzijáték mutatványaihoz alkalmas keretül. Az Óbudai hajó kikötőben pedig ezer és ezer lámpa várja hogy felrakják a sétahajózásban résztvevő — gőzösök és csavargőzösök árbócaira és fedélzeteire. — A rendezőbizottság a Margitsziget területén lefolyó kerti ünnepséget buzgó fáradozással igyekszik minnél nagyszerűbbé tenni. A budapesti dalos egyletek szövetségének szíveségéből óriási dalárda hangversenyeznek majd a felső szigeten. A sziget pontjain a buffet-sátrak körül cigánybandák játszanak. Az első-szigeten pedig óriási katonazenekar szórakoztatja a közönséget. A közönség tömegesen vásárolja a belépő jegyeket az ünnepélyre. A rendezőbizottság a közönség kényelme szempontjából úgy intézkedett, hogy a fővárosi százhusz és a kilencszáz vidéki elárúsító helyen egészen az ünnepélyt megelőző napig legyenek jegyek kaphatók. Tudatja a rendező bizottság azt is, hogy a Petőfi téren és az Eötvös-téren levő tribünökön még számos igen jó hely áll a közönség rendelkezésére.

Rudnay főkapitány jubileuma. Rudnay Béla székesfővárosi főkapitány tegnap ünnepelte 25 éves jubileumát annak, hogy közszolgálatba lépett. Ez alkalomból az államrendőrség tisztikara Pekáry János főkapitány helyettes vezetésével tegnap délelőtt tisztelegte Rudnay főkapitányt. Pekáry szép üdvözlő beszédet mondott, mire a főkapitány meghatóttan válaszolt.

Két halálra ítélt nő. Brünnből táviratozzák, hogy az esküdtbírók két napi tárgyalás után tegnap egyhangulag köztelálati halálra ítélték Waschitzek Ferenc zsellér és gyárimunkás özvegyét, Waschitzek Magdát és ennek testvérét, Placek Máriát. Az elítéltek február 23-án Obetben, Brünn mellett meggyilkolták Waschitzek Ferencet. A vádlottak bevallották hogy rálestek Waschitzek Ferencere, — azután kötéllel megfojtották és egy híd alá cipelték. A halálos ítéletet először a meggyilkolt özvegyén hajtják végre.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Május 8. péntek: bérlet 177 szám „C. Hoffmann meséi, daljáték,

Május 9. szombat, bérlet 178 szám „Elsőször A szobaleány énekes bohózat,

Május 10. vasárnap délután Goldstein Számi énekes bohózat, — Este, bérlet 179 szám B. Bob herceg, daljáték,

Május 11. hétfőn utolsó előadás, bérlet 30 szám „C. másodszer A szobaleány énekes bohóság,

— (Színházi hírek.) Ma kerül színre Offenbach Hoffmann meséi című 4 felvonásos dalműve, melyben Olimpia, Antónia és Stella hármass szerepét Solti (Steinberger) Vilma mint vendég fogja játszani. A többi főbb szerepeket Krémerné Lili, Havasi Szidi, Püspöky Rózsi Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő Faragó Odön, Szilágyi Aladár és Virágháty Lajos játsszák.

Szombaton lesz a bemutatója Hennequin és Bilhard „A szobaleány“ (Nelly Rozier) című 3 felvonásos bohózatának, melyre jegyek máától kezdve előre válthatók.

— (Felhő Rózsi kitüntetése.) A Bob herceg vasárnapi előadása iránt újra fellobbant a rendkívüli érdeklődés arra a hirre, hogy előkelő urasszonyok a színházi közönség nevében ünnepelni fogják akkor este az énekes személyzet kiváló tagját, Felhő Rózsi. A művésznőt, mint halljuk, virágadományon felül más ajándékkal is kitüntetik, mintegy kifejezni óhajtván elismerésüket ama fáradhatlan művészi buzgalomért, melylyel a télen Felhő Rózsi oly sok kellemes estét szerzett a színházi közönségnek.

TÁVIRATOK.

Szemere Miklós röpirata.

Budapest, május 7. Szemere Miklóstól ma este röpirat jelent meg, melyet a fenséges uralkodóház figyelmébe ajánl. A röpirat, mely a monarchikus elvnek Magyarországon való érvényesüléséről szól, általános érdeklődést kelt.

Véres bíróválasztás.

Arad, május 7. Seprős aradmegyei községben véres bíróválasztás volt ma. A csendőrök kénytelenek voltak a zendülők közé lőni. Négyen halva maradtak a téren, többen pedig súlyosan megsebesültek.

A szász trónörökös családi ügye.

Lindau, május 7. A szász trónörökös üdvözlő táviratot küldött Lujzának születése alkalmából. Ebből a beavatottak azt magyarázzák, hogy a szász trónörökös kibékülése nevével remélhető.

A forrongó Balkán.

Szalóniki, május 7. Itt most valóságos rémuralom van. A török katonák úgy kaszabolják halomra a bűnösöket és ártatlanokat, mint annak idején az örményeket. A hivatalos jelentések szerint eddig csak 50 macedont és bolgárt öltek meg, de mindenki tudja, hogy a török katonák vérengzésének eddig mintegy 500 áldozata van. A börtönök zsúfoltak. Az előkelő bolgárok és macedo-

nok mind fogva vannak. A házkutatásokat éjjel is folytatják.

A kikötőben nagy nemzetközi flotta horgonyoz. Különösen feltűnik a olasz és osztrák magyar hadihajók nagy száma. Tegnap két orosz és egy francia csatahajó is ideérkezett. A városban minden üzlet és forgalom pang. A szerbek és görögök sereggestül menekülnek, mert életüket féltik.

Konstantinápoly, május 7. E hó 3-án Krapesta falunál (Monasztiri vilajet Florina alatt) összeütközés volt egy bolgár bandával, a melynek vezetői és hat tagja elesett. A többi elmenekült.

Napszurás májusban.

Drezda, május 7. Itt oly roppant nagy a hőség, hogy 74 ember napszurást kapott.

Gabona tőzsde.

Budapest, máj. 7. Buzakinát mérsékelt, vételkedv korlátolt, Kedvező irányzat melle 25.000 métermázsra került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.61—63.
„ májusra	7.43—44.
„ októberre	6.52—53.
Rozs áprilisra	5.03—04.
„ októberre	6.00—61.
Zab áprilisra	6.49—50.
„ októberre	5.49—50.
Tengeri májusra	6.27—29.
„ júliusra	6.41—42.
Repce augusztusra	12.50—12.60.

Regénycsarnok.

Mili néni németje.

Írta: Vértessy Gyula.

(Folytatás. 6.)

Olyan alázatosak és szerények lettek egyszerre! Sőt még fát, vizet is hordtak be a konyhára és örültek, ha akármicsoda kis szíveséget tehettek nekünk.

De még Heulenburg is örült volna, ha tehetett volna. Csakhogy annyira tartózkodók voltunk vele szemben, hogy néha bizony magam is megsajnáltam. Különben, mikor ebéd és vacsora idején ott ült az asztalunknál, egyikünk sem szólt hozzá. Az anyám különben nem is beszélhetett vele, mert nem tudott németül, én pedig azzal mentettem a hallgatásomat, hogy resteltem a német kiejtésemet.

— Nem azért nem beszél! — felelte.

— Hát miért?

— Mert gyűlöl engem! Pedig lássátok én nem vagyok ellenség. Csak ellentét voltam. A magyart sose gyűlöltem, habár harcoltam is ellene. Én a császáromnak esküdtem hűséget, az ő kardbojtját viseltem, hát nem csinálhattam mást, mint harcolni azok ellen, a kik ő ellene támadtak. Becsületes harc volt: Mi győztünk de a legyőzötteket mi katonák tiszteljük legjobban, mert hősök voltak és mert szerették a hazájukat. Ők is a magukét, mint mi a mienket. — Ki tehet róla, hogy nincs egy hazánk! Hogy azt közösen szeretnénk s hogy ne választana el gyűlölet egymástól!

Olyan szépen, okosan és nemesen beszélt! Talán ekkor kezdtem megszeretni vagy mindjárt első látásra? Ki tudja mikor születik meg a szerelem? Ki tudja melyik pillanatban kerül virág a fára és harmat a virágba?

Elég az hozzá, hogy nem tudtam rá haragudni, bármennyire akartam is! Las-

sanként egész jó barátság fejlődött közöttünk. Az anyám egyre szidott ugyan, hogy mit tudok annyit karatyolni azzal a némettel, de én bizony csak karatyoltam tovább. En elmondtam neki a mi családi viszonyainkat, ő a magáét. Az atyja gazdag stájer nemes volt, de elszegényedett, s ő a ki legjobb módon élt gyermekkorában, mire hadnagy lett, kénytelen volt megélni a gázsijából.

— Ugy örültem a háborúnak! El voltam keseredve — mondta egyszer — a szegénységem miatt és reméltem hogy hátha elesem hősi halállal. De hiába rohantam a legnagyobb tűzbe, még csak sebet se kaptam. Még Isaszegnél se, a hol pedig minket csuful elverték. Végig harcoltam az egész hadjáratot s újra itt vagyok; legföljebb egy csillagommal lett több. Szép csaták voltak! A magyarok bátrak mit az oroszok. Azért nem szabadna velük úgy bánni, a hogy bánnak! A rab oroszánt nem szabad megcsufolni!

Ha egy-egy ilyen beszéd után fölkelt volna és meg akart volna csókolni, még csak ellenkezni sem tudtam volna! Lassanként teljesen meghódított és nagy mély szerelemmel kezdtem szeretni.

Nem csak a szépségeért de a jóságért, nemes voltaért.

Egyszer hallotta, hogy valami miatt összepöröltem az anyámmal. Odajött hozzám és azt mondta:

— Ha nekem élne az édesanyám, nem tudnék neki egy rossz szót se mondani!

És telejött a szeme könnyel! Férőben talán nem is volt annyi gyöngédség sóha, mint ő benne! Nemes és becsületes volt tetőtől talpig.

Talán észre is vette vonzalmamat — melyik férfi nem veszi azt észre — de úgy tett, mint ha nem látná, gyöngéd szeretetteljes, jó barát maradt, a ki el nem árulta volna magát. Pedig ő is szerelt. De soha sem szólt róla. De egyszer mégis majdnem elárulta magát. A bátyámról beszélgettünk, a kik Isten tudja hol bujdosnak és kérdeztem tőle, hogy elfogná-e őket, ha hazaszöknének?

— Nem — felelt határozottan.

— De hiszen akkor elvesztené a kardbojtyját.

— Sőt agyon is lőnének de önért szívesen meghalok.

Maga is megjedte e vallomás után és rögtön kijelentette nagy zavarral, hogy ez csak olyan sablonos bók volt. Bizony elfogná őket.

Es azontul jobban vigyázott magára. Még árnyékát is kerülte annak, hogy valahogy kimutassa érzelmeit.

(Folytatása következik.)

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy üveg palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonani befestésére. 1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

Magy. kir. államvasutak.

15575/903 szám.

(A.)

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1904 évben szükséges vasuti talpfák, váltó és külön talpfák szállítását biztosítani kívánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

a) mintegy 80.000 drb. 270 ctm. hosszú elsőrangú tölgy vagy bükkfalpfa.

b) „ 630.000 „ 250 „ „ „ „ „ „

c) „ 900.000 „ 220 „ „ „ „ „ „

d) „ 2800 köbméter éles élű tölgy váltó és „különtalpfá” szállítására.

Kedvező árak mellett az a) b) és c) alatt érintett talpfák szállítása három évi időtartamra is biztosítottatik.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló Ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál valamint a m. kir. államvasutak üzletvezetőségeinél megtekinthető és a magyar kir. államvasutak beszerzési (A II.) megtekinthető és a magyar kir. államvasutak anyag és leltár leasapható, hol a szakosztálynál (Budapest, Andrássy ut 73 sz. II. em. 44. ajtó) kapható hol a kötelező ajánlati űrlap is megszerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a magyar kir. államvasutak budapesti nyomtatványtárájánál szerezhetőek meg.

A szabályszerűen kiállított, iveakint egy koronás magy. kir. okmányblyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékra ezen felicattal:

„Ajánlat 15575/903. számhoz ellátva, legkésőbb 1903. évi június hó 4-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztárájánál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tételnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1903. április hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

*) Utánnyomás nem díjaztatik.

A párisi világkiállítás „Grand Prix a „legnagyobb kitértetés.”

A magy. királyi államvasutak gépgyárának vezér ügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült, 4, 6, 10, és 12 lóerejű gőzcséplő-készleteit, 14, 16, és 20 lóerejű Compound-lokomobiljait és végre

„MILLENNIUM” Legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá aczelöntésű ekefővel ellátott ekélt és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Gazdasági-

és

szőlőzeti-gépek

eladásra jártas ügynökök és képviselők egy bécsi cégtől kerestetnek, jutalék és napidij fizetés mellett. Csakis szakügyi urak teyenek ajánlatot, eddigi működésük kimerítő felsorolása mellett. Ajánlatok intézendők „Maschinen“ névjegygyel.

Landw. Wochenblatt,
Wien, I. Graben 16
ezimére.

Paczelt János virágkereskedése
alkalmi ajánlata Debrecenben
Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajokból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajokból, száza 4 korona.

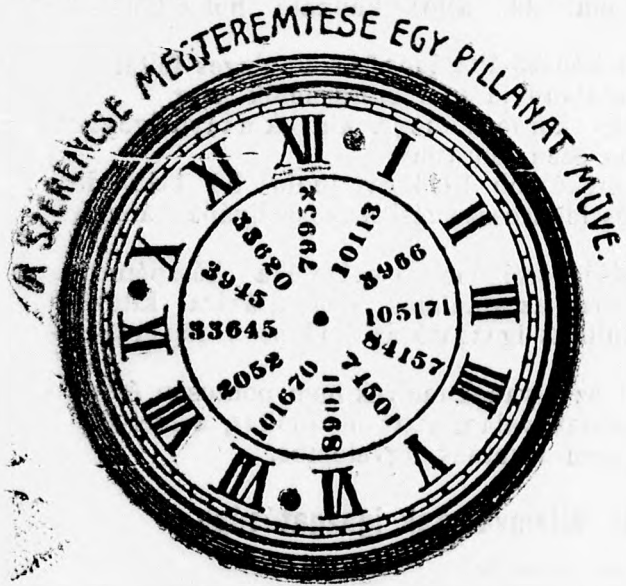
Gyümölcstákat és diszbokrokat, Glycin és Bignonia futó növényeket, eser epekbe nyíló virágokat, csokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi ké éves rószafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szíves megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Szerencse-óra.

Az a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra kelsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag.

BENKŐ bankháznál

kaphatók

Budapest, Andrásy-ut 79.
Huzás május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1. 50 K. | 3. — K. | 6. — K. | 12 — K.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque útján tehát **költésmentesen** teljesíthetik.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatva és készpénzben fizetendők.		Korona
1 jutalom		600000
1 nyer. á		400000
1 " "		200000
2 " "		100000
1 " "		90000
2 " "		80000
1 " "		70000
2 " "		60000
1 " "		50000
1 " "		40000
5 " "		30000
3 " "		25000
8 " "		20000
8 " "		15000
36 " "		10000
67 " "		5000
3 " "		3000
437 " "		2000
803 " "		1000
1528 " "		500
140 " "		300
34450 " "		200
4850 " "		170
4850 " "		130
100 " "		100
4350 " "		80
3350 " "		40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben		14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabcsült vevőink. Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — .75 vagyis 1.50 kor
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.—
egy fél (1/2) " 3.— " 6.—
egy egész (1) " 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 22-ig
mely napra a huzás megkezdődik, bizalommal hozánk küldeni.

Török A. és Tsa.
bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főáruhánk osztálysorsjáték osztályai:
Főüzlet: VI., Teréz-körut 46 a.
Fiókok: 1. Váci körut 4.
2. Muzeum-körut 11.
3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben (utánvételezni kérem (nem tetsző))
(postautalvánnyal küldöm (mellékelem bankjegyekben (bélyekekben) (törlendő.))

Pontos cím: _____
